
**SPORAZUM
O KOORDINACIJI IZMEĐU DIREKCIJE ZA CIVILNO
ZRAKOPLOVSTVO BOSNE I HERCEGOVINE,
DIREKTORATA CIVILNOG ZRAKOPLOVSTVA
REPUBLIKE SRBIJE I AGENCIJE ZA CIVILNO
ZRAKOPLOVSTVO CRNE GORE**

U skladu sa članom 7. Sporazuma o delegiranju odgovornosti za pružanje usluga u zračnom prometu između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, Vlade Republike Srbije i Vlade Crne Gore, zaključenog 27. augusta 2020. godine (u daljnjem tekstu: Sporazum o delegiranju), Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine, Direktorat civilnog zrakoplovstva Republike Srbije i Agencija za civilno zrakoplovstvo Crne Gore (u daljnjem tekstu: državna nadzorna tijela/NSA),

saglasni su o sljedećem:

**ODJELJAK I.
UVOD**

Član 1.

1. Predmet ovog Sporazuma je definiranje uzajamnih odgovornosti u pogledu zadataka nadzora koje obavljaju državna nadzorna tijela pružatelja usluga u zračnoj plovidbi (ANSP) u vezi sa pružanjem usluga u zračnom prometu (ATS) u dijelu zračnog prostora definiranog u Dodatku 1 Sporazuma o delegiranju.

2. Za potrebe ovog Sporazuma primjenjuju se definicije utvrđene u Sporazumu o delegiranju.

3. Osim ako je drukčije navedeno ili se zahtijeva kontekstom, drugi pojmovi i izrazi koji se koriste u ovom Sporazumu tumače se u skladu sa njihovom upotrebom i tumačenjem u relevantnom zakonodavstvu država iz kojih su državna nadzorna tijela, u skladu sa obavezama utvrđenim Sporazumom o zajedničkom evropskom zračnom prostoru (ECAA sporazum) i navedenim u odgovarajućim aneksima I tog Sporazuma ili na osnovu Konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu. U slučaju bilo kakvih razlika među njima, prednost imaju upotreba i tumačenja koja proizilaze iz ECAA sporazuma i relevantnog zakonodavstva.

Član 2.

Državna nadzorna tijela su saglasna da, na osnovu zajedničkog i uzajamnog poštivanja pojedinačnih interesa svakog državnog nadzornog tijela, u skladu sa zakonodavstvom država iz kojih su državna nadzorna tijela, ovaj Sporazum definira uvjete za učestvovanje, na osnovu opravdanog zahtjeva, teritorijalnog državnog nadzornog tijela u aktivnostima nadzora koje provode državna nadzorna tijela koja vrše certifikaciju u vezi sa pružanjem usluga u zračnom prometu u dijelu zračnog prostora definiranog u Dodatku 1 Sporazuma o delegiranju, te za razmjenu i distribuciju informacija koje se odnose na sigurnost letenja i drugih relevantnih informacija.

Član 3.

Saradnja iz člana 2. ovog Sporazuma obuhvata:

- razmjenu informacija koje se odnose na sigurnost letenja i drugih relevantnih informacija;
- nadzor nad pružanjem usluga u zračnom prometu i promjenama u njihovom funkcionalnom sistemu.

**ODJELJAK II.
NADZOR**

Član 4.

Važeća pravila i procedure

1. Državna nadzorna tijela uzajamno priznaju nadzorne zadatke koji se odnose na pružanje usluga u zračnom prometu i promjene u njihovom funkcionalnom sistemu.

2. Teritorijalno državno nadzorno tijelo obavještava državna nadzorna tijela koja provode certifikaciju o svim pravilima i procedurama koje primjenjuje ANSP u pružanju ATS usluge u zračnom prostoru definiranom u Dodatku 1 Sporazuma o delegiranju, kao i o svim njihovim izmjenama.

3. Teritorijalno državno nadzorno tijelo ima pravo od državnih nadzornih tijela koja provode certifikaciju zatražiti da dostave relevantne informacije o tome kako predmetni ANSP primjenjuje pravila i procedure o kojim je obaviješten. Državno nadzorno tijelo koje provodi certifikaciju dužno je na ovaj zahtjev odgovoriti bez nepotrebnog odlaganja.

Član 5.

Saradnja u pogledu nadzora

1. Zajedničke aktivnosti nadzora uzimaju u obzir rezultate inspekcija/provjera koje u državnim nadzornim tijelima provedu ICAO i EASA, da bi se izbjeglo dupliranje aktivnosti, bez objelodanjivanja bilo kakvih povjerljivih informacija, osim ako je drukčije dogovoreno.

2. Državna nadzorna tijela koja provode certifikaciju na odgovarajući način obavještavaju teritorijalno državno nadzorno tijelo o godišnjem programu nadzora ANSP-a u vezi sa provođenjem ovog Sporazuma i Sporazuma o delegiranju.

3. Teritorijalno državno nadzorno tijelo ima pravo zatražiti direktno učestvovanje u svojstvu posmatrača u svim nadzornim aktivnostima koje provode državna nadzorna tijela koja vrše certifikaciju, do obima u kojem se takve aktivnosti provode u vezi sa pružanjem usluge u zračnom prometu radi provođenja Sporazuma o delegiranju. Predmetno teritorijalno državno nadzorno tijelo pravovremeno obavještava državna nadzorna tijela koja vrše certifikaciju o svom interesu, a najkasnije jedan mjesec prije dostavljenog datuma aktivnosti. Teritorijalno državno nadzorno tijelo snosi troškove svog učestvovanja.

4. Teritorijalno državno nadzorno tijelo ima pravo prema državnom nadzornom tijelu koje provodi certifikaciju uputiti propisno opravdan zahtjev za provođenjem dodatnih nadzornih aktivnosti koje nisu planirane u programu nadzora državnih nadzornih tijela koja provode certifikaciju. Državno nadzorno tijelo koje provodi certifikaciju procjenjuje predmetni zahtjev, obavještava teritorijalno državno nadzorno tijelo o radnjama koje će preduzeti i dostavlja sve relevantne dokaze/informacije.

Član 6.

Promjene u funkcionalnom sistemu

1. Državno nadzorno tijelo koje provodi certifikaciju obavještava teritorijalno državno nadzorno tijelo o svim promjenama u funkcionalnom sistemu u vezi sa uslugama u

zračnom prometu, i to putem razmjene obavještenja o promjeni koju je dostavio ANSP.

2. Na zahtjev teritorijalnog državnog nadzornog tijela, državno nadzorno tijelo koje provodi certifikaciju dostavlja teritorijalnom državnom nadzornom tijelu informacije u vezi sa analizom promjene.

3. U slučajevima promjena u funkcionalnom sistemu koje se odnose na ATS, teritorijalno državno nadzorno tijelo obavještava državna nadzorna tijela koja provode certifikaciju o svim eventualnim teritorijalnim regulatornim zahtjevima koji bi mogli biti primjenjivi. U skladu sa tim, državna nadzorna tijela koja provode certifikaciju dostavljaju predmetne informacije o zahtjevima pružatelju ATS usluga i dužna su se pobrinuti da ih pružatelj ATS usluga razmotri te provede pripadajuću procjenu sigurnosti letenja ili procjenu podrške sigurnosti letenja, u zavisnosti od toga koja je primjenjiva.

4. U slučaju analize dostavljene promjene u funkcionalnom sistemu koja se odnosi na usluge u zračnom prometu, državno nadzorno tijelo koje provodi certifikaciju koordinira svoje aktivnosti sa drugim državnim nadzornim tijelima kad god je to potrebno. S obzirom na složenost argumenta za promjenu, teritorijalno državno nadzorno tijelo može zatražiti da kao posmatrač učestvuje u procesu analize.

**ODJELJAK III.
INFORMACIJE**

Član 7.

Razmjena informacija

1. Državna nadzorna tijela razmjenjuju sve informacije koje su za državna nadzorna tijela predviđene propisima EU sadržanim u Aneksu I ECAA sporazuma i koje su posebno predviđene ovim Sporazumom i njegovim Dodatkom. Svako državno nadzorno tijelo dužno je ove informacije ažurirati te o izmjenama obavijestiti predmetno državno nadzorno tijelo bez nepotrebnog odlaganja.

2. Informacije o državnim nadzornim tijelima i obimu, pojedinostima i rokovima za razmjenu informacija iz Dodatka ovog Sporazuma definirane su u istom.

**ODJELJAK IV.
RAZNO**

Član 8.

Dogovor u pogledu jezika

1. Radni jezik za sva pitanja u vezi sa ovim Sporazumom su službeni jezici u državama teritorijalnog državnog nadzornog tijela i državnog nadzornog tijela koje provodi certifikaciju. Sva pisana komunikacija između državnih nadzornih tijela je na službenim jezicima u državama državnog nadzornog tijela i državnog nadzornog tijela koje provodi certifikaciju.

2. Svako državno nadzorno tijelo ima pravo tražiti da mu se bilo koji dokument dostavi na engleskom jeziku, ako je to neophodno za pravilno korištenje njegovih prava i izvršavanje njegovih obaveza po ovom Sporazumu i Sporazumu o delegiranju. Državno nadzorno tijelo koje upućuje takav zahtjev snosi troškove tih prijevoda.

Član 9.

Konsultacije i slanje informacija

1. Nijedna strana u ovom Sporazumu ne smije bez prethodnog pisanog pristanka drugih strana u ovom Sporazumu širiti ili otkrivati trećoj osobi bilo koje informacije do kojih

eventualno dođe u vezi sa ovim Sporazumom, osim ako su te informacije javno dostupne.

2. Sva razmjena i slanje informacija obavljaju se uz dužnu pažnju prema osjetljivosti tih informacija.

Član 10.

Trajanje, izmjene i dopune te raskid Sporazuma

1. Ovaj Sporazum će stupiti na snagu danom potpisivanja zvaničnih predstavnika državnih nadzornih tijela.

2. Ovaj Sporazum je moguće mijenjati i dopunjavati uzajamnim pisanim pristankom državnih nadzornih tijela.

3. Ovaj Sporazum će ostati na snazi sve dok je Sporazum o delegiranju na snazi ili dok bilo koje državno nadzorno tijelo ne dostavi drugim državnim nadzornim tijelima pismeno obavještenje o njegovom raskidu.

Za Direkciju za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine

Zorislav Ivanović, generalni direktor

Za Direktorat civilnog zrakoplovstva Republike Srbije

Ognjen Babić, v. d. direktora

Za Agenciju za civilno zrakoplovstvo Crne Gore

Ivan Šćekić, direktor

Datum potpisa: Banja Luka, 10. juli 2026. godine

Dodatak	(i) Popis kontakt osoba za odabrane oblasti saradnje za svako državno nadzorno tijelo;
Informacije	(ii) Svako državno nadzorno tijelo je dužno odmah obavijestiti druga državna nadzorna tijela o svakoj promjeni ili izmjeni pravnog statusa ANSP-a pod njegovim nadzorom, svakoj promjeni u pogledu izmjene, dopune ili povlačenja certifikata tog ANSP-a i/ili o pravima, obavezama i uvjetima koji se na isti primjenjuju, o svim kaznama ili ekvivalentnim mjerama uvedenim tom ANSP-u te obavezama u pogledu sigurnosti letenja; (iii) Sve druge informacije koje državna nadzorna tijela smatraju neophodnim.

Razmjena informacija iz ovog Dodatka vrši se *bona fide*, odnosno čim ih odgovarajuće državno nadzorno tijelo zvanično usvoji i bez nepotrebnog odlaganja.

DODATAK

POPIS KONTAKT OSOBA ZA ODABRANE OBLASTI SARADNJE ZA SVAKO DRŽAVNO NADZORNO TIJELO

Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine

Ime i prezime	Radno mjesto/Funkcija	E-mail adresa
Dragan Petrović	Šef Odsjeka za zrakoplovnu navigaciju - ANS inspektor	dragan.petrovic@bhdca.gov.ba

Direktorat civilnog zrakoplovstva Republike Srbije

Ime i prezime	Radno mjesto/Funkcija	E-mail adresa
Nataša Kočović	Inspektor za upravljanje zračnim prometom	nkocovic@cad.gov.rs

Agencija za civilno zrakoplovstvo Crne Gore

Ime i prezime	Radno mjesto/Funkcija	E-mail adresa
Ilija Andelić	Pomoćnik direktora za sigurnost zračne plovidbe i aerodroma	ilija.andjelic@caa.me